

Aleg. 166

Sprawozdanie

Komisji gospodarstwa krajowego z przedłożenia Wydziału krajowego o kursie praktycznym dozorców melioracyjnych i drenarskich.

Wysoki Sejmie!

Z dniem 30. listopada 1899 zakończył się trzeci trzyletni kurs praktyczny dozorców melioracyjnych, który po nieudanej próbie kształcenia podmajstrzych melioracyjnych w kraj. niższej szkole rolniczej w Dublinach utworzony został uchwałą Wysockiego Sejmu z dnia 21. listopada 1890.

W tym 9-letnim okresie frekwentowało

na kurs	I. w latach 1890—3	.	.	17 uczniów
na „	II. „ 1893—6	.	.	24 „
na „	III. „ 1896—9	.	.	24 „

Razem . 65 uczniów

Z powyższej liczby (65) uczniów nie złożyło egzaminu głównego 10 uczniów, którzy tem samem nie mogli być przyjęci do służby krajowej, 4 wydalono (z tych 3 dozorców i 1 ucznia), 14 opuściło służbę krajową, 1 służy w wojsku, 36 zaś czyli 55% pozostaje w służbie krajowej.

Dozorecy, którzy opuścili służbę krajową, otrzymali korzystniejsze posady, przeważnie w służbie autonomicznej przy 7 Radach powiatowych i dwóch Magistratach, bądź to jako inżynierzy powiatowi (Rudki i Przemyślany) bądź też jako konduktorzy drogowi (przy Radach powiatowych w Trembowli, Sokalu, Rzeszowie, Bochni i Chrzanowie, tudzież przy Magistratach miast Lwowa i Krakowa), 2 przesiedliło się do Warszawy, gdzie w biurze inżyniera cywilnego pełnią funkcyę techników, trzech zaangażowanych zostało do świeżo utworzonego oddziału melioracyjnego w lwowskiej filii galic. Banku dla handlu i przemysłu, wreszcie dwóch z wydalonych dozorców znalazło zajęcie jako pomocnicy techniczni w służbie rządowej.

Fakt ten, że uczniowie kursu dozorców z elementarnem wykształceniem (szkołą ludową) i pewną rutyną niższych organów technicznych, jakiej w 3 latach na kursie nabyli, mogli uzyskać posady, do których nie mają kwalifikacji, dowodzi o wielkim braku inteligencji zawodowej w kraju. Z tego też powodu, aby w przyszłości wychowanków kursu utrzymać przy ich właściwym zawodzie, powziął Wydział krajowy szczerą myśl przeprowadzenia reformy kursu w dwojakim kierunku. Reforma ta polega z jednej strony na zmniejszeniu zakresu i czasu trwania nauki, tak iż uczniowie nowego dwuletniego kursu nazwanego „drenarskim“ mają się teoretycznie i praktycznie obeznąć tylko z osuszeniem gruntów rowami i drenami, tudzież nawodnieniem łąk, w skutek czego nie mogą już kompetować o posady konduktorów drogowych i muszą

pozostać w służbie kultury krajowej. — Z drugiej strony dotyczy reforma sposobu przyjmowania uczniów, które zależy obecnie od przebycia ośmiomiesięcznej praktyki przy drenowaniu gruntów, podczas której to praktyki kandydaci nie otrzymują żadnego zasiłku z funduszu krajowego, lecz utrzymywać się muszą z zarobku na równi ze zwykłymi robotnikami. W skutek tego kandydaci mniej pilni, lub z aspiracyami wyższemi, które nie stoją w odpowiednim stosunku do ich wykształcenia, opuszczają ten zawód już w czasie praktyki próbnej i nie narażają funduszu krajowego na wydatek, któryby z ich kształceniem był połączony.

Z pomiędzy stu kompetentów, którzy się zgłosili na nowy dwuletni kurs drenarski otwarty w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z d. 30. grudnia 1898, przyjął Wydział krajowy na praktykę 40; gdy zaś w ciągu roku 14 kandydatów opuściło robotę a 1 nie zgłosił się do egzaminu wstępnego, zapisanych zostało na kurs 25 uczniów. W czasie nauki zimowej (teoretycznej), która się odbyła od 1. grudnia 1899 do końca marca 1900, odznaczali się też wszyscy uczniowie nowego kursu drenarskiego nadzwyczajną pilnością, tak iż 3 uczniów złożyło egzamina kursowe z postępem celującym, 8 uczniów z postępem bardzo dobrym, 8 z postępem dobrym, 5 z postępem dostatecznym, jeden zaś uczeń w ciągu nauki zimowej z powodu zbyt słabych zdolności został uwolniony.

Ponieważ uczniowie kursu drenarskiego są już dostatecznie obeznani z praktycznym wykonaniem drenowania, zatem 18 z nich przydzielonych już być mogło w roku bieżącym do prowadzenia robót drenarskich w charakterze dozorców, 5 zajęto jako układczy przy drenowaniu a 1 przydzielono do większych robót publicznych.

Spodziewając się, że nowa organizacya kursu dozorców przysporzy melioracyom prywatnym organów wykonawczych, Komisya gospodarstwa krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 19. grudnia 1899 l. 83.101 o krajowym kursie praktycznym dozorców melioracyjnych i drenarskich Sejm przyjmuje do wiadomości.

Przewodniczący i sprawozdawca:

Sanguuszko.